

ADVIES Nr 06 / 2007 van 7 februari 2007

O. Ref. : SA2 / A / 2006 / 046

BETREFT : Advies betreffende de digitale televisie en bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ('WVP'), inzonderheid artikel 29 ;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme d.d. 23 november 2006;

Gelet op het verslag van dhr. Trogh;

Brengt op 7 februari 2007 volgend advies uit:

A. INLEIDING

1. Op 23 november 2006 heeft de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme de Commissie verzocht om advies uit te brengen inzake digitale televisie en de bescherming van de privacy :
2. *‘... Het gaat om een belangrijke thematiek. Distributeurs van digitale televisie kunnen immers gegevens verzamelen over het kijk –en luistergedrag van hun klanten. De vraag rijst in hoeverre zij deze gegevens mogen gebruiken of ter beschikking stellen van derden, en of de toestemming van de kijker daarvoor vereist is. ... De heer Caron stelde mij de vraag of het niet aangewezen is een ethische code op te stellen betreffende de omgang met deze kijk –en luistergegevens. Ik ben ervan overtuigd dat de huidige wetgeving over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer reeds zeer omvattend is. Het lijkt mij essentieel dat deze wetgeving correct wordt toegepast op digitale televisie. Wellicht kan een specifieke gedragscode voor de toepassing van de privacywetgeving in de sector van de digitale televisie eveneens een toegevoegde waarde hebben als complementair normatief instrument. Graag had ik ... het advies van de Commissie over deze aangelegenheid.’*
3. De vraag vanwege de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme aan de Commissie betreft derhalve niet een vraag om advies inzake een ontwerp van decreet, maar wel inzake de toepassing van de WVP op een bepaalde verwerking van persoonsgegevens. De Commissie zal hiernavolgend dan ook advies uitbrengen inzake deze verwerking, rekening houdend met de informatie waarover ze beschikt.
4. De voormelde vraag is dermate omvattend, dat de Commissie zich hiernavolgend slechts op algemene wijze kan uitspreken aangaande de toepassing van de principes van de WVP op digitale televisie. Onderhavig advies van de Commissie betreft tenslotte enkel de klassieke televisie via digitale weg, en niet andere toepassingsmogelijkheden van digitale televisie (zoals bijvoorbeeld interactiviteit).

B. TOEPASSELIJKE WETGEVING

5. De Commissie verwijst naar de definitie van het begrip persoonsgegeven in artikel 1 §1 WVP. Overeenkomstig dit artikel is een persoonsgegeven *“iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van één of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische psychische economische, culturele of sociale identiteit.”*
6. In casu zouden gegevens over de gebruikers via een settopbox aan de aanbieders van digitale televisie worden overgemaakt. De gegevens inzake kijkgedrag (‘iedere informatie’) welke toebehoren (‘betreffende’) aan natuurlijke (‘natuurlijke persoon’) dan wel rechtspersonen. Deze laatste worden hier evenwel buiten beschouwing gelaten, omdat de WVP in principe niet op hen van toepassing is. De televisieaanbieder kan vervolgens de eigenaar(s)/huurder(s) van een bepaalde settopbox identificeren (‘geïdentificeerde of identificeerbare’).
7. Er kan dan ook worden besloten dat de geautomatiseerde verwerking van gegevens van gebruikers van digitale televisie door de aanbieders van dergelijke televisie, in voormeld geval als een verwerking van persoonsgegevens dient te worden beschouwd. Derhalve zal de WVP erop van toepassing zijn.

C. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

C.1. Digitale televisie

8. De voormelde vraag vanwege de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme aan de Commissie vloeit voort uit een vraag om uitleg vanwege de heer Caron over digitale televisie en de bescherming van privacy. De heer Caron verwees naar een blog¹ van mevrouw Van Camp op de Klarawebsite waarin een discussie werd gevoerd over de relatie tussen digitale televisie enerzijds en privacy anderzijds. In deze blog werd de vrees geuit -naar aanleiding van de voorziene digitalisering van de ether in 2008- dat de digitale televisie een 'uitverkoop' van de privacy tot gevolg zal hebben. Volgens de auteur kan de settopbox (via welke de digitale signalen worden ontvangen) namelijk op gedetailleerde wijze het kijkgedrag van de gebruikers registreren, met alle mogelijke gevolgen vandien (zoals op maat gemaakte direct marketing etc.).
9. De regeringsbeslissing om vanaf 2008 de ether te digitaliseren, heeft als gevolg dat de klassieke antenne (via dewelke vandaag nog een 60.000tal Vlamingen naar analoge televisie kijken) dan zal verdwijnen. Die personen hebben vervolgens de mogelijkheid om ofwel een abonnement te nemen (met settopbox) bij een aanbieder van televisie, dan wel een settopbox te kopen om de zogenaamde free-to-air zenders (zenders die gratis worden aangeboden) te kunnen ontvangen en bekijken, dit zonder enig abonnement. In dit laatste geval heeft men dus geen contract met een distributeur van digitale televisie². Hiernavolgend worden de gevallen besproken waarin het mogelijk zou zijn voor aanbieders van televisie om gegevens over de gebruikers (kijkgedrag, etc.) te verzamelen.

C.2. Toepassing van de WVP

A) Artikel 4 WVP : Toelaatbaarheid van de verwerking

10. Een geldige verwerking van persoonsgegevens dient te voldoen aan de bepalingen van artikel 4 WVP.
11. Krachtens artikel 4, §1, 1° tot en met 5° van de WVP moeten de persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig worden verwerkt, voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verkregen en niet verder worden verwerkt op een wijze, die rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De persoonsgegevens dienen verder toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen. Ze dienen tevens nauwkeurig te zijn, en niet langer te worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor ze worden verkregen noodzakelijk is.
12. Voormelde elementen zullen hiernavolgend worden getoetst aan de hand van de nagestreefde finaliteit. In casu zou de gegevensinzameling bijvoorbeeld³ noodzakelijk kunnen zijn voor factureringsdoeleinden : een klant die zich heeft ingeschreven op bepaalde themapakketten mag en wil immers enkel voor deze pakketten gefactureerd worden.

---

¹ <http://www.klara.be/ramblasblog/>

² Zie hieromtrent in extenso het antwoord van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme aan de heer Caron : http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/handelingen_commissies/2006-2007/c0m023cul4-09112006.pdf

³ Zie het antwoord van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme aan de heer Caron, p. 9;

- EERLIJKE EN RECHTMATIGE VERWERKING

13. De gegevens over gebruikers van digitale televisie dienen op een eerlijke en rechtmatige wijze te worden verwerkt. Concreet betekent dit dat de transparantie van de verwerking op elk ogenblik dient te worden gewaarborgd (cfr. infra, punt C), en dat de verwerking het geheel van de voorschriften van de WVP dient na te leven, zoals hiernavolgend onder de punten B, C, D, E en F verder zal worden onderzocht.

- WELBEPAAALDE, GERECHTVAARDIGDE DOELEINDEN

14. De doeleinden van de verwerking dienen vooreerst uitdrukkelijk omschreven te zijn. In casu kan het doeleinde van de verwerking facturatie (uitvoering van de overeenkomst) zijn. Dit kan worden beschouwd als een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde.
15. De doeleinden dienen alleszins goed te worden onderscheiden : gegevens welke worden ingezameld voor facturatie doeleinden, kunnen derhalve niet zonder meer worden gebruikt voor direct marketing doeleinden. In dit geval dient er gewezen op de mogelijkheid om indien de persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden worden bekomen, zich hiertegen kosteloos en zonder enige motivering te verzetten.

Verder moet het doel gerechtvaardigd zijn (het wettelijkheidbeginsel). Hierop wordt nader ingegaan onder punt B.

- TOEREIKEND, TER ZAKE DIENEND EN NIET OVERMATIG

16. De verzamelde gegevens moeten toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn. Zij mogen enkel dienen voor het nagestreefde doel, bijvoorbeeld facturatie.

- NAUWKEURIG

17. De gegevens dienen nauwkeurig te zijn, en indien zij, uitgaande van de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onvolledig of onnauwkeurig zijn, moeten zij worden uitgewist of verbeterd.

- BEWAARDUUR

18. De gegevens mogen niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden noodzakelijk is. In dit geval dienen de gegevens, nadat bijvoorbeeld de nodige facturatie werd verricht, onmiddellijk te worden vernietigd.

B) Artikel 5 WVP : Wettig karakter

19. Een verantwoordelijke voor de verwerking moet zich baseren op één van de elementen van art. 5 WVP om persoonsgegevens te verwerken.
20. Voor deze verwerking van de persoonsgegevens kan men zich enkel op artikel 5 a) en b) WVP baseren, de punten c) tot en met f) zijn in casu uitgesloten⁴.

---

⁴ Artikel 5 c) is niet van toepassing, gezien de afwezigheid van een verplichting opgelegd door een wet, een decreet of een ordonnantie. Er is verder geen vitaal belang van de betrokkene dat overeenkomstig punt d) zou dienen te worden gevrijwaard. De verwerking is ook niet noodzakelijk voor de vervulling van een taak van openbaar belang voorzien in punt e), noch prevaleert het belang van de verantwoordelijke conform punt f) op dit van de betrokkene.

21. Voor de verzameling van de persoonsgegevens zou de aanbieder van digitale televisie zich vooreerst op de toestemming van de betrokken persoon kunnen baseren, hetgeen overeenkomstig de artikelen 5, a), 6, §2, a) en 7, §2, a) een basis voor de verwerking van persoonsgegevens uitmaakt. De verwerking van persoonsgegevens is derhalve overeenkomstig artikel 5, a) WVP toegelaten wanneer de betrokkene daarvoor zijn *ondubbelzinnige* toestemming heeft verleend. In zoverre het tevens een verwerking van gevoelige gegevens (seksuele leven, ...), of gezondheidsgegevens (fysieke en psychische gezondheid van de leden van het gezin, ...) betreft, zijn respectievelijk de artikelen 6, §2, a) en artikel 7, §2, a) van toepassing, die de toelating eveneens als verwerkingsgrond vermelden, zij het dat in dit geval de toelating schriftelijk dient te zijn en ten allen tijde kan worden ingetrokken. De gegeven toelating dient *ondubbelzinnig*, i.e. vrij en specifiek te zijn (en kan dus niet worden verbonden aan een acceptatie van de algemene voorwaarden), en tevens op voldoende informatie te berusten. Concreet betekent dit dat de betrokken personen volledig zouden moeten worden geïnformeerd omtrent de specifieke finaliteiten en modaliteiten van de databank (doel databank, erin opgenomen gegevens, verspreidingsvormen (bv. welke firma's hebben toegang...) etc.).
22. Overeenkomstig artikel 5 b) WVP tenslotte kunnen persoonsgegevens verwerkt worden indien *noodzakelijk* voor de uitvoering van de overeenkomst tussen partijen, bijvoorbeeld voor facturatie doeleinden.

C) Artikel 9 WVP : Informatieplicht

23. Eens het (de) doeleinde(n) is (zijn) vastgelegd dient de verantwoordelijke voor de verwerking zich van de transparantie van de verwerking te vergewissen.
24. Artikel 9 WVP voorziet in een informatieplicht voor de verantwoordelijke voor de verwerking ten aanzien van de betrokkenen. Artikel 9, §1 WVP voorziet in een regeling indien de persoonsgegevens rechtstreeks bij de betrokkenen worden bekomen, wat hier het geval is.
25. Derhalve dienen de betrokkenen geïnformeerd aangaande de doeleinden van de verwerking, het recht om zich kosteloos tegen een verwerking gericht op direct marketing te verzetten, de ontvangers van de gegevens, het bestaan van een recht op toegang en verbetering.

D) Toegangsmogelijkheden en rechten van de betrokkenen (artikelen 10, 12 en 15 WVP)

26. Overeenkomstig voormelde artikelen kunnen de betrokkenen onder meer informatie bekomen bij de verantwoordelijke voor de verwerking inzake de persoonsgegevens welke door deze worden verwerkt, er kosteloos de verbetering van bekomen, en eventueel zich tegen de verwerking te verzetten. In het bijzonder dient er gewezen op de mogelijkheid om indien de persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden worden bekomen, zich hiertegen kosteloos en zonder enige motivering te verzetten (cfr. artikel 12, §1, 3de paragraaf).

E) Artikel 16 WVP : veiligheid

27. Uit artikel 16, § 2, 3, 4 van de WVP blijkt dat de verantwoordelijke voor de verwerking in het kader van de verwerking onderworpen is aan verplichtingen inzake beveiliging en vertrouwelijkheid.
28. Er moeten ondermeer technische en organisatorische maatregelen worden genomen om de gegevens te beschermen. Het vereiste beschermingsniveau varieert in functie van de gegevens, de hieraan verbonden kosten, de stand van de techniek en de potentiële risico's.

29. Hieromtrent verwijst de Commissie ter informatie naar de door haar opgestelde veiligheidsnormen welke volgens de Commissie, naargelang van geval tot geval, toepasbaar dienen te zijn op een verwerking van persoonsgegevens⁵.

F) Artikel 17 WVP : aangifte

30. Ingeval van een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens moet er in principe een voorafgaandelijke aangifte bij de Commissie gebeuren. Evenwel voorziet artikel 55 van het koninklijk besluit ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens in een uitzondering voor verwerkingen die uitsluitend het klantenbeheer tot doel hebben. Deze uitzondering dient evenwel limitatief te worden geïnterpreteerd. Indien bijvoorbeeld het klantenbestand wordt aangewend om 'gebruikersprofielen' op te stellen, valt dit buiten het loutere klantenbeheer, en dient derhalve een aangifte bij de Commissie te gebeuren.

C.3. Onderzoek

31. Een kort overlopen van de algemene voorwaarden⁶ van twee grote aanbieders van digitale televisie (BelgacomTV en Telenet) levert volgende voorlopige vaststellingen op :
- in principe worden volgens hen geen persoonsgegevens doorgegeven aan derden; er kunnen volgens 1 aanbieder wel statistische gegevens in geaggregeerde vorm (wat wordt hier onder begrepen ? maken dit anonieme gegevens uit in de zin van de WVP ?) worden gepubliceerd voor derden; verder kunnen er volgens 1 aanbieder persoonsgegevens worden doorgegeven aan derden, doch hiervoor zou de klant zijn expliciete toestemming moeten geven;
  - de persoonsgegevens worden volgens de aanbieders gebruikt om de goede uitvoering van het contract mogelijk te maken, doch bijvoorbeeld eveneens om gebruikersprofielen op te stellen en reclame te versturen rond producten en diensten van de aanbieders of verbonden ondernemingen;
  - men maakt summier melding van bepaalde rechten van de betrokkenen;
32. De Commissie zal in de loop van 2007 een algemene doorlichting doen van het privacybeleid van alle aanbieders van digitale televisie, zoals zij voordien reeds heeft gedaan voor wat betreft de telecommunicatieoperatoren.

C.4. Deontologische code

33. In de richtlijn 95/46/EG⁷ wordt in artikel 27⁸ de opstelling van gedragscodes in specifieke sectoren aangemoedigd.
34. Artikel 27 van de richtlijn 95/46 werd opgenomen in artikel 44 van de WVP, waarin onder meer wordt gestipuleerd dat een bepaalde sector haar gedragscode steeds ter advies kan voorleggen aan de Commissie.
35. Gelet op het voorgaande, staat de Commissie positief ten aanzien van een dergelijke sectorieële gedragscode, en houdt zij zich steeds ter beschikking voor advies hieromtrent.

---

⁵ Zie hieromtrent het document 'Referentiemaatregelen inzake beveiliging, toepasbaar op elke verwerking van persoonsgegevens' vanwege de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

⁶ <http://www.telenet.be/nl/onlinesupport/thuis/algemenevoorwaarden/televisie.page>
http://www.belgacom.be/private/gallery/content/belgacomtv/doc/gc_belgacomtv_nl.pdf

⁷ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens

⁸ *De Lid-Staten en de Commissie moedigen de opstelling aan van gedragscodes, die bestemd zijn om naar gelang van de specifieke kenmerken van de sectoren bij te dragen tot een goede toepassing van de ter uitvoering van deze richtlijn door de Lid-Staten vastgestelde nationale bepalingen.*

C.5. Conclusie

36. Ter besluit kan dan ook als volgt worden geantwoord op de vraag vanwege de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, vermeld onder de randnummers 1 en 2 :
37. Ook inzake digitale televisie dienen de verplichtingen zoals opgelegd door de WVP te worden nageleefd, o.m. inzake de doeleinden van de verwerking, bewaarduur van de gegevens, de informatieplicht, en de beveiliging.
38. Een specifieke gedragscode voor de toepassing van de privacywetgeving in de sector van de digitale televisie kan zeker een toegevoegde waarde hebben als complementair normatief instrument. De Commissie is ter beschikking van de sector hieromtrent.

OM DEZE REDENEN,

39. benadrukt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dat inzake digitale televisie de verplichtingen zoals opgelegd door de WVP dienen te worden nageleefd, en dat een specifieke gedragscode voor de sector een toegevoegde waarde kan betekenen.

De administrateur,

De ondervoorzitter,

(get.) Jo BARET

(get.) Willem DEBEUCKELAERE